

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. I. Deum incorruptibilem, inviolabilem, & incommutabilem esse agnovit, non tamen incorporeum: quia quod corpus non esset, nihil esse putabat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

LIBER VII.

Explicat animi sui æstum laborantis in mali investigatione. Quomodo item nullam substantiam malam esse deprehenderit; & in Platoniorum libris agnitionem quidem incorporeæ veritatis & verbi divini: non autem ejus exinanitionem & humilitatem repererit.

CAP. I.

Deum incorruptibilem, inviolabilem, & incommutabilem esse agnovit, non tamen incorporeum: quia quod corpus non esset, nihil esse putabat.

I. **I**am mortua erat adolescentia mea mala & nefanda, & ibam in juventutem: quanto ætate major, tanto vanitate turpior; qui cogitare aliquid substantiæ, nisi tale non poteram, quale per hos oculos videri solet. Non te cogitabam Deus in figura corporis humani; ex quo audire aliquid de sapientia cœpi, semper hoc fugi; & gaudebam me hoc reperisse, in fide spiritualis matris nostræ catholicæ tuæ. Sed quid te aliud cogitarem, non occurrebat. Et conabar cogitare te homo, & talis homo, summum, & solum, & verum Deum: & te incorruptibilem,

lem, & inviolabilem, & incommutabilem, totis medullis credebam. Quia nesciens unde & quomodo: plane tamen videbam, & certus eram, id quod corrumpi potest, deterius esse, quam id quod non potest: & quod violari non potest, incunctanter præponebam violabili: & quod nullam patitur mutationem, melius esse, quam id quod mutari potest, clamabat violenter cor meum, adversus omnia phantasmata mea.

2. Et hoc uno ictu, conabar abigere circumvolantem turbam immunditiæ, ab acie mentis meæ: & vix dimota in ictu oculi, ecce conglobata rursus aderat, & irruebat in aspectum meum, & obnubilabat eum: ut quamvis non forma humani corporis, corporeum tamen aliquid cogitare cogerer, per spacia locorum, sive infusum mundo, sive etiam extra mundum per infinita diffusum: etiam ipsum incorruptibile, & inviolabile, & incommutabile, quod corruptibili, & violabili, & commutabili præponebam. Quoniam quicquid privabam spaciis talibus, nihil mihi esse videbatur. Sed prorsus nihil, ne inane quidem; tanquam si corpus auferatur loco, & maneat locus omni corpore vacuatus, & terreno, & humido, & aëreo, & cœlesti: sed tamen sit locus inanis, tanquam spaciosum nihil.

3. Ego itaque incrassatus corde nec mihi metipsum vel ipse conspicuus, quicquid non per aliquanta spacia tenderetur, vel diffunderetur, vel conglobaretur, vel tumeret, vel tale aliquid caperet, aut capere posset, nihil prorsus esse arbitrabar. Per quales enim formas ire solent oculi mei, per tales ima-

imagines ibat cor meum: nec videbam hanc eandem intentionem, qua illas ipsas imagines formabam, non esse tale aliquid: quæ tamen ipsas non formaret, nisi esset magnum aliquid. Ita etiam te vita vitæ meæ grandem per infinita spacia, undique cogitabam penetrare totam mundi molem; & extra eam quaquaversum, per immensa sine termino: ut haberet te terra, haberet cœlum, haberent omnia; & illa finirentur in te, tu autem nusquam.

4. Sicut autem luci solis non obsisteret corpus aeris hujus, qui supra terram est, quominus per eum trajiceretur, penetrans eum, non dirumpendo aut concidendo, sed implendo eum totum: sic putabam non solum cæli, & aeris, & maris, sed etiam terræ corpus pervium: & omnibus maximis minimisque partibus penetrabile, ad capiendam præsentiam tuam: occulta inspiratione intrinsecus, & extrinsecus administrantem omnia, quæ creasti. Ita suspicabar, quia cogitare aliud non poteram, nam falsum erat. Illo enim modo major pars terræ, majorem tui partem haberet, & minorem minor: atque ita te plena essent omnia, ut amplius caperet elephanti corpus, quam passeris, quo esset isto grandius, grandiolemque occuparet locum: atque ita frustatim partibus mundi, magnis magnas, brevibus breves partes tuas præsentem faceres. Non es autem ita. Sed nondum illuminaveras tenebras meas.

V S V S.

Ipso naturæ lumine S. D. agnovit immutabile & incorruptibile melius esse eo, quod est mutabile & corruptibile, sicque *Tertium gradum* ad veram fidem fecit, illum Manichæorum errorem deponens, quo fateri cogebantur *Dei substantiam esse mutabilem, quia substantia mali permixta, errare vel invita cogeretur.*

C A P. II.

Proponit Nebridii dilemma, quo substantiam mali bono Deo contrariam, evidenter refellebat.

I. **S** At erat mihi Domine, adversus deceptos illos, & deceptores, & loquaces mutos (quoniam non ex eis sonabat verbum tuum) sat erat ergo illud, quod jamdiu ab usque Carthagine *a* à Nebridio proponi solebat: & omnes, qui audieramus, concussi sumus. Quid erat tibi factura nescio quæ gens tenebrarum, quam ex adversa mole solent opponere, si tu cum ea pugnare noluisses? Si enim responderetur, aliquid fuisse nocituram, violabilis tu & corruptibilis fores. Si autem nihil ea nocere potuisse diceretur, nulla afferretur causa pugnandi; & ita pugnandi, ut quædam portio tua & membrum tuum, vel proles de ipsa substantia tua misceretur adversis potestatibus, & non à te creatis naturis: atque intantum ab eis corrumperetur & commutaretur in deterius, ut à beatitudine in miseriam verteretur; & indigeret auxilio, quo erui purgarique posset; & hanc esse animam, *b* cui tuus sermo fervienti liber, & contaminatæ purus,